Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 2 1 5 3 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

Izpitna pola 2

Esej

Torek, 5. junij 2012 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.
Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepišite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

© RIC 2012

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Izmed 15 filozofskih naslovov izberite enega in napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljih posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Smisel ni del sveta, v svet ga lahko vnese le človek sam.
2. Razpravljajte o trditvi: Duh je svoboden, telo pa je ujeto v naravni determinizem.
3. Razpravljajte o trditvi: Iskanje nespremenljivega temelja je obsojeno na neuspeh, saj je vse v nenehnem gibanju.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Dvom je močan, saj lahko omaje vsako spoznanje, vendar pa je tudi šibak, saj ne more utemeljiti nobenega spoznanja.
5. Razpravljajte o trditvi: Vsa spoznanja so le začasna, vsak trenutek se lahko izkažejo za zmotna, tako da med mnenjem in vednostjo ni nobene razlike.
6. Razpravljajte o trditvi: Edino z uporabo znanstvene metode pridobimo resnično vednost, zato je filozofija odveč.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Narava je ljudi podredila oblasti dveh vladarjev, bolečine in ugodja. Le onadva nam lahko pokažeta, kaj bi morali storiti, pa tudi določita, kaj naj storimo.
8. Razpravljajte o trditvi: Moralna pravila so univerzalna in za vse ljudi enako veljavna, saj je človek (raz)umno bitje.
9. Razpravljajte o trditvi: Sledenje dolžnosti nam ne more prinesti sreče.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Oblast je velika zabloda človeštva, življenje brez nje bi bilo veliko lažje in srečnejše.
11. Razpravljajte o trditvi: Skupno dobro ne obstaja, kajti vsaka ureditev družbe je v korist eni skupini in v škodo druge.
12. Razpravljajte o trditvi: V pravično urejeni družbi bi bili zakoni nepotrebni.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Ne razum, ampak etika in iskanje smisla nas vodita k spraševanju o Bogu.
14. Razpravljajte o trditvi: Bog je neskončen, nedoumljiv in neizrekljiv, zato je tudi govorica o njem povsem drugačna od govorice o končni stvarnosti.
15. Razpravljajte o trditvi: Problem zla poraja dvom o tradicionalnem verovanju v Boga.

ŠTEVILKA IN NASLOV ESEJA

Prazna stran

Prazna stran